

ARREST VAN HET HOF (EERSTE KAMER)
VAN 16 JUNI 1971¹

M. Prelle
tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

Zaak 77-70

Samenvatting

1. *Procesvoering — Sluiting van de mondelinge behandeling — Verzoek om instructie-maatregel — Voorwaarden voor ontvankelijkheid (Reglement voor de procesvoering, art. 59, § 2)*
2. *Ambtenaren — Herwaardering van een ambt — Vervullen van taken verboden aan hogere loopbaan — Herindeling niet gerechtvaardigd*

1. Aan een verzoek van een der partijen dat ertoe strekt dat het Hof een instructiemaatregel zal gelasten en wordt gedaan na de sluiting van de mondelinge behandeling, kan slechts gevolg worden gegeven indien het betrekking heeft op feiten die van beslissende invloed kunnen zijn en waarop verzoeker zich voor de sluiting van de mondelinge behandeling niet heeft beroepen.

2. De omstandigheid dat een ambtenaar

een taak vervult die eveneens aan een ambt van hogere loopbaan is verboden, kan weliswaar een factor zijn waarmede bij bevordering rekening dient te worden gehouden, doch rechtvaardigt op zichzelf geen herindeling van zijn ambt.

Zulks geldt in het bijzonder voor diensten als die van verzoeker, waar de — over personeelsleden van verschillende rang verdeelde — taken van vergelijkbare aard en derhalve onderling verwisselbaar zijn.

In de zaak 77-70

M. PRELLE, ambtenaar bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Brussel, 18, Square Ambiorix, bijgestaan door E. Arendt, advocaat bij het Hooggerechtshof van het Groothertogdom Luxemburg, ten deze domicilie gekozen hebbende te diens kantore te Luxemburg, 34 b, rue Philippe II,

verzoeker,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Gilsdorf, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende

1 — Procestaal: Frans.

te Luxemburg bij E. Reuter, juridisch adviseur van de Commissie, 4, boulevard Royal,

verweerster,

vordering tot nietigverklaring van het besluit der Commissie tot afwijzing van een door Prelle op 16 juli 1970 gedaan verzoek, alsook: verzoek om hetzij indeling in de rang A 3 per 25 april 1970 hetzij om geldelijke compensatie

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

samengesteld als volgt: A. M. Donner, Kamerpresident, R. Monaco (rapporteur) en J. Mertens de Wilmars, Rechters,

Advocaat-Generaal: K. Roemer

Griffier: A. Van Houtte

het volgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Overzicht van de feiten; de procesvoering

Overwegende dat de aan het geding ten grondslag liggende feiten kunnen worden samengevat als volgt en dat de procesvoering na te melden verloop heeft gehad:

Op 26 januari 1970 vorderde M. Prelle nietigverklaring van het besluit der Commissie waarin zijn verzoek om toekenning — met ingang van 24 juli 1969 — van de aanvullende toelage bedoeld in artikel 7, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren was afgewezen. Hij stelde zich op het standpunt dat hij sedert 24 april 1969 niet alleen zijn eigen ambts-taak had vervuld, doch ook die van een — in de rang A 3 geplaatste — collega,

aan wie verlof om redenen van persoonlijke aard was verleend.

Prelle's beroep werd door het Hof bij arrest nr. 5-70 van 16 december 1970 verworpen.

Inmiddels diende verzoeker op 16 juli 1970 een klacht in, waarin hij erop wees dat de feitelijke situatie welke hem aanleiding had gegeven in beroep te komen, na de in artikel 7, lid 2, van het Statuut bedoelde periode van een jaar in stand was gelaten, met verzoek aan de Commissie de daaruit statutair voortvloeiende consequenties te trekken en, met name, hem per 24 april 1970 in te delen in de rang A 3.

De Commissie beschikte hierop afwijzend in een brief van 29 september 1970. Op 19 november 1970 diende Prelle het

onderhavige beroep in. Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloot het Hof (Eerste Kamer) zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. Partijen zijn gehoord ter terechtzitting van 28 april 1971.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 12 mei 1971 zijn conclusie genomen.

Bij akte van 28 mei 1971 verzocht verzoeker krachtens artikel 60 van het Reglement voor de procesvoering om een getuigenverhoor;

II — Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoeker* concludeert dat het den Hove behage:

„het besluit van de Commissie waarbij verzoekers voormeld verzoek van 16 juli 1970 is afgewezen, nietig te verklaren;

te verstaan dat de stoffelijke en onstoffelijke schade, door verzoeker als gevolg van het bestaan en het voortduren van een met het Statuut strijdige situatie geleden, zal worden vergoed; te verstaan dat ter vergoeding van deze schade:

— hetzij verzoeker met ingang van 25 april 1970 zal worden ingedeeld in de rang A 3,

— hetzij aan hem een door het Hof passend geachte geldelijke compensatie zal worden toegekend — met, zo nodig, veroordeling van de Commissie daartoe —;

de Commissie te verwijzen in alle kosten van het geding”;

dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage:

„1. de primaire en subsidiaire vordering ongegrond te verklaren,

2. verzoeker in de kosten te verwijzen”;

III — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

Verzoeker wijst erop, dat het beroep vooral strekt tot het bekomen van vergoeding van stoffelijke en onstoffelijke schade, door hem in zijn loopbaan geleden doordien hij ook na de termijn van één jaar, bedoeld in artikel 7, lid 2, van het Statuut, in de rang A 4 de werkzaamheden heeft moeten verrichten, die zijn verbonden aan een ambt in de loopbaan A 3. Zijn irreguliere positie is het gemakkelijk voorzienbaar gevolg van twee besluiten der Commissie: het besluit van juli 1968 tot bevordering van de heer Marchini-Camia naar de rang A 3, en het besluit waarbij aan deze ambtenaar op zijn verzoek (sedert 25 april 1969) verlof om redenen van persoonlijke aard is verleend — hetwelk voorschijns diens vervanging door verzoeker heeft medegebracht en op den duur de tewerkstelling ad interim c.q. het besluit in de post te voorzien —.

Verzoeker merkt met betrekking tot de aard van de litigieuze werkzaamheden op, dat de Commissie weliswaar in haar brief van 29 september 1970 heeft gesteld dat „de vervulde taak niet is verbonden aan een ambt behorende tot een hogere loopbaan”, doch in haar verweerschrift in de zaak 5-70 had erkend dat „verzoeker zich in feite belast heeft gezien met de ambtstaak” van zijn in de rang A 3 geplaatste collega.

Verweerster acht beide uitlatingen niet met elkaar in strijd. Dat verzoeker in feite een taak vervult waarmede tevoren een collega in de rang A 3 belast was, wettigt ten aanzien van het niveau dier werkzaamheden geen enkele conclusie. Het is, gezien de structuur van de juridische dienst, niet uitgesloten dat taken van gelijk niveau worden vervuld door ambtenaren met verschillende loopbanen. Weliswaar is een zelfde niveau van taak en ambt — waarmede de rang in overeenstemming dient te zijn — een grondbeginsel; in de toepassing vindt het echter zijn natuurlijke begrenzing waar een bepaalde soort werkzaamheid beantwoordt aan de taakomschrijving voor ambten van verschillend niveau. En dit is nu juist het geval met de juridische dienst, op welke structuur het beginsel

ener volledige en uiterst starre hiërarchische opbouw niet kan worden toegepast. De structuur van een dergelijke dienst leidt er veelal toe dat loopbanen elkan- der overlappen; zij werd echter gekozen met het oog op rechtmatige doeleinden (goede werking van een dienst met zeer uiteenlopende taken; behoefte aan all- round juristen). Deze structuur doet bo- vendien geen afbreuk aan de rechten welke de ambtenaren aan het Statuut ontle- nen, noch wat betreft de voorzien- ing in vacatures noch ook wanneer het om bevordering of om de loopbaan gaat. Zij bevordert veeleer een harmonische carrière: zonder op een andere post te worden te werk gesteld — hetgeen steeds met complicaties gepaard gaat — kun- nen de betrokken ambtenaren zich op verschillende rechtsgebieden oriënteren en zich beter op zwaardere verantwoor- delijkheden voorbereiden.

Subsidiair merkt verweerster voorts op, dat ook al mocht verzoeker na 24 april 1970 taken hebben vervuld die onbe- twistbaar van het niveau van de rang A 3 zijn, zulks niet zonder meer wil zeggen dat hij aanspraak op plaatsing in die rang mag maken. Wanneer reeds voor toekenning van een toelage wegens te- werkstelling ad interim een uitdrukkelijk besluit van het tot aanstelling bevoegd gezag nodig is, heeft dit gezag a fortiori te beslissen over de definitieve indeling van een ambtenaar.

Verweerster concludeert, dat nu verzoeker niet belast is geweest met een ambts- taak van hoger niveau dan zijn rang en post, de Commissie geen dienstfout heeft begaan en derhalve niet tot geldelijke compensatie mag worden veroordeeld. Verzoeker heeft daarop geen recht, zelfs niet in het omgekeerde geval, want het is niet duidelijk waarin de werkelijke scha- de zou moeten bestaan welke men lijdt door een taak van hoger niveau dan zijn rang te verrichten.

Verzoeker wijst op een aantal feitelijke bijzonderheden, met name betreffende de organisatie van zijn dienst (na de fusie der executieven), om vervolgens zijn kritiek vooral te richten tegen verweersters opvatting op het stuk van rangen, loop- banen en ambten binnen die dienst.

Hij geeft allereerst te kennen dat hij met betrekking tot 's Hof's arrest nr. 5-70 het kracht-van-gewijsde-beginsel wenst te eerbiedigen; het Hof sprak zich in dat arrest echter uit over *tijdelijke* maatregelen, terwijl het in het onderhavig beroep om *definitieve* indeling gaat.

Volgens verzoeker gaat het in de artike- len 7, lid 1, en 5, lid 1, van het Statuut neergelegde systeem uit van het beginsel dat het ambt — met zijn voor iedere ambtenaar individuele inhoud — zich ten aanzien van de omschrijving richt naar de aard van de desbetreffende werkzaamheden en ten aanzien van de hiërarchische indeling naar het niveau dier werkzaamheden. Dat wil zeggen dat twee ambten van hetzelfde niveau niet in verschillende loopbanen, A 3 onderschei- denlijk A 5-A 4, kunnen worden onder- gebracht. En juist dit beginsel, dat het ju- ridische kader vormt binnen hetwelk de instellingen in de organisatie hunner diensten vrij zijn, staat in de weg aan het door de Commissie voorgestane systeem, volgens hetwelk twee ambten die, naar wordt erkend, van hetzelfde niveau zijn, in twee verschillende loopbanen worden ondergebracht. Dit stelsel leidt trouwens tot splitsing van het ambtenarenkorps in twee groepen: degenen voor wie de sta- tutaire waarborgen die verband houden met de hiërarchische indeling en de om- schrijving der ambten wèl gelden, en de- genen voor wie dit in verband met de in- richting van de dienst waartoe zij behou- ren, niet het geval is. Het is dan ook niet alleen in strijd met de artikelen 5, lid 1, 7, lid 1, 4 en 29 van het Statuut, doch ook met het in artikel 5, lid 3, omschre- ven beginsel dat ten aanzien van de loopbaan de condities voor alle ambte- naren dezelfde moeten zijn.

Anders gezegd, in de opvatting der Com- missie betreffende de ambten bij de juri- dische dienst, zou gesproken mogen worden van een systeem waarin het tot aanstelling bevoegd gezag de rangen mag verdelen zonder dat het zich zorgen be- hoeft te maken over aard of niveau der werkzaamheden. Deze opvatting zou, mocht zij door de jurisprudentie wor- den geschraagd, de deur openzetten voor willekeur, waarvoor de rechter geen en-

kel tegenwicht kan verschaffen, zoals de wetgever, indien hij voor zulk een stelsel had geopteerd, stellig zou hebben gedaan.

De poging van verweerster aan te tonen dat zulk een tegenwicht in het op de juristen toegepaste „bijzondere” stelsel wel is ingebouwd, vermag niet te overtuigen en bevestigt eigenlijk alleen maar de voosheid van voordelen als door haar bedoeld.

Na te hebben gereleveerd dat het tot heden buiten toepassing laten van artikel 5, lid 4, tweede alinea, van het Statuut — waarin de omschrijving der werkzaamheden wordt voorgeschreven — een verzuim oplevert waarop de administratie zich in casu niet mag beroepen, gaat verzoeker in op een aantal feitelijke en juridische argumenten van verweerster. Wat met name zijn verzoek om herindeling betreft, stelt hij bij repliek dat in ieder geval niet kan worden betwist dat zodra een met het Statuut strijdige situatie is geschapen, te dier zake op enigerlei wijze passende schadevergoeding moet volgen. Dat een subjectief recht van verzoeker op herindeling niet zou mogen worden ingeroepen bij gebreke van een besluit van het tot aanstelling bevoegd gezag — waarbij hij in het hogere ambt wordt benoemd of blijvend met de door hem bedoelde werkzaamheden wordt belast — is geen argument, doch een petitio principii. Immers, de Commissie had via de door haar zelf vastgestelde vervangingsregelen de omstreden rechtstoestand in leven geroepen en de Commissie heeft

zelf besloten het litigieuze ambt in te delen in de rang A 3. De goede trouw brengt mede, dat zij niet aan de gevolgen van haar eigen besluiten tracht te ontkomen.

Verweerster gaat in haar antwoord in op een aantal punten van feitelijke en juridische aard. Zij betwist met name, dat de bevordering van verzoekers collega naar de rang A 3 samenhang met een hogere inschaling van zijn (vroegere) ambt — en dus herwaardering van zijn werkzaamheden inhield —. In feite werd de betrokken ambtenaar bevorderd naar een ander ambt en is hij na zijn bevordering, althans voorlopig, dezelfde taak blijven vervullen als tevoren. Zijn vroegere post (A 5-A 4) is vervolgens vacant verklaard en door een andere ambtenaar bezet. De Commissie wijst er voorts op nimmer te hebben beweerd dat verzoekers ambt overeenkomt met dat van zijn collega. Integendeel, zij heeft er de aandacht op gevestigd dat aan de ambten A 3 en A 4 van de juridische dienst een verschillende mate van verantwoordelijkheid is verbonden — hetgeen weer niet wegneemt dat de betrokken ambtenaren gedurende zekere tijd dezelfde taak kunnen vervullen —. Zij heeft al evenmin beweerd, dat er tussen de verschillend ingedeelde ambten van de juridische dienst geen duidelijke niveauverschillen bestaan. Ook al overlappen de loopbanen elkaar, met betrekking tot het niveau mag worden gesproken van een continue gradatie overeenkomstig de hiërarchische inschaling binnen de dienst.

Ten aanzien van het recht

- 1 Overwegende dat het beroep gericht is tegen het besluit der Commissie houdende afwijzing van verzoekers klacht van 16 juli 1970;
- 2 dat verzoeker in zijn beroepschrift heeft betoogd dat hij ook na het verstrijken van het tijdvak bedoeld in artikel 7, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren een ambt van een hogere loopbaan van zijn categorie is blijven vervullen en deswege aanspraak heeft op vergoeding van de stoffelijke en

onstoffelijke schade welke hem is toegebracht doordien men deze, in statutair opzicht onjuiste, administratieve situatie heeft bestendig;

- 3 dat het Hof in zijn tussen dezelfde partijen gewezen arrest van 16 december 1970 heeft uitgesproken, dat verzoeker geen aanspraak had op de aanvullende toelage bedoeld in artikel 7, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren, omdat de door hem vervulde taken niet meer verantwoording meebrengen dan hij normaal draagt;
- 4 dat verzoeker bij repliek zijn standpunt heeft verduidelijkt in die zin, dat hij blijkens voormeld arrest soortgelijke werkzaamheden verricht als een ambtenaar in de rang A 3, zodat zijn ambt in die rang en loopbaan moet worden ingeschaald;
- 5 dat hij dan ook concludeert dat hij dient te worden ingedeeld in de rang A 3, zulks met ingang van 25 april 1970, en subsidiair dat de Commissie worde veroordeeld hem een passende geldelijke compensatie te betalen;

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het verzoek van 28 mei 1971

- 6 Overwegende dat verzoeker bij akte van 28 mei 1971 het Hof heeft verzocht om krachtens artikel 60 van het Reglement voor de procesvoering een getuigenverhoor te gelasten ter vaststelling van het niveau van de taak, door verzoeker in het litigieuze ambt vervuld;
- 7 dat aan dit verzoek — gedaan op een tijdstip waarop de mondelinge behandeling overeenkomstig artikel 59, § 2, van dat Reglement was gesloten — slechts gevolg zou kunnen worden gegeven, indien het betrekking had op feiten die van beslissende invloed kunnen zijn en waarop verzoeker zich voor de sluiting van de mondelinge behandeling niet heeft kunnen beroepen;
- 8 dat het verzoek, nu zulks in casu niet het geval is, niet-ontvankelijk moet worden verklaard;

Ten aanzien van de hoofdzaak

- 9 Overwegende dat verzoeker, die in de rang A 4 bij de juridische dienst van de Commissie is ingedeeld, ten minste een aanzienlijk gedeelte heeft overgenomen van de ambtstaak van een collega in de rang A 3, aan wie met ingang van 25 april 1969 verlof om redenen van persoonlijke aard was verleend en die per 1 januari 1971 wederom bij de juridische dienst is geplaatst;
- 10 dat in voormeld arrest met kracht van gewijsde is vastgesteld dat er, gelet op de inrichting van de juridische dienst der Commissie, geen duidelijk ver-

- schil bestaat tussen de taken verbonden aan het door verzoeker vervulde ambt en aan het ambt dat hij heeft waargenomen;
- 11 dat evenwel de omstandigheid dat een ambtenaar een taak vervult die eveneens aan een ambt van hogere loopbaan is verbonden, weliswaar een factor kan zijn waarmede bij bevordering rekening dient te worden gehouden, doch op zichzelf geen herindeling van zijn ambt rechtvaardigt;
- 12 dat zulks in het bijzonder geldt voor diensten als die van verzoeker, waar de — over personeelsleden van verschillende rang verdeelde — taken van vergelijkbare aard en derhalve onderling verwisselbaar zijn;
- 13 dat dan ook het feit dat de hierbedoelde taak is verbonden aan het door verzoeker vervulde ambt, geen herwaardering van dat ambt kan medebrengen noch ook impliceert dat hij in een hogere rang moet worden geplaatst;
- 14 Overwegende dat verzoekers primaire vordering derhalve moet worden verworpen;
- 15 Overwegende ten aanzien van de subsidiaire vordering, strekkende tot toekenning van schadevergoeding, dat uit vorenstaande overwegingen volgt dat aan verzoeker door het feit dat hij voormelde taak heeft moeten vervullen geen aan hem te vergoeden stoffelijke of onstoffelijke schade kan zijn toegebracht;
- 16 dat de subsidiaire vordering derhalve eveneens moet worden verworpen;

Ten aanzien van de kosten

- 17 Overwegende dat verzoeker in het ongelijk gesteld is;
- 18 dat volgens artikel 69, § 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;
- 19 dat echter volgens artikel 70 van dat Reglement in door personeelsleden der Gemeenschappen aanhangig gemaakte gedingen de kosten van de instellingen te haren laste blijven;

Gezien de stukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord de pleidooien van partijen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen;

Gelet op de Protocollen betreffende het Statuut van het Hof van Justitie;

Gelet op het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen, met name op artikel 5;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

1. verwerpt het beroep,
2. verstaat dat elk van beide partijen de eigen kosten zal dragen.

Donner

Monaco

Mertens de Wilmars

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op zestien juni negentienhonderdeenzeventig.

De President van de Eerste Kamer

De Griffier

A. M. Donner

A. Van Houtte

CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL K. ROEMER
VAN 12 MEI 1971¹

*Mijnheer de President,
mijne heren Rechter,*

Zoals U weet, was verzoeker in het onderhavige geding aanvankelijk werkzaam bij de Euratom-Commissie. Met ingang van 1 februari 1964 werd hij in de rang A 5 te werk gesteld op de gemeenschappelijke juridische dienst van de executieven der Gemeenschappen, namelijk in de sectie belast met Euratom-zaken. Per 1 januari 1965 werd hij bevorderd tot hoofd-administrateur in de rang A 4. — Nadat er in het jaar 1967 één enkele Commissie was gevormd, werd ook de structuur der juridische afdeling gewijzigd.

Verzoeker bleef echter werkzaam in de groep Euratom — Onderzoek, die destijds onder leiding stond van een ambtenaar in de rang A 2 en waar voorts één ambtenaar in de rang A 3 en twee ambtenaren in de rang A 4 werkzaam waren; deze groep was belast met aangelegenheden betreffende de toepassing van het Euratom-Verdrag, het technologisch onderzoek en het onderzoek in het kader van het EGKS-Verdrag. Te zamen met een eveneens in de rang A 4 geplaatste collega had verzoeker zich bezig te houden met de behandeling van vraagstukken op het gebied van het kernonderzoek, verspreiding van kennis en indu-

1 — Vertaald uit het Duits.